

VAN DE DEKEN

Wikken en wegen



mr. M.W. Guensberg

'Ik wil mij dan ook, ondanks het feit dat in de komende tijd iedereen pas op de plaats moet maken, inzetten voor een hogere vergoeding van de gefinancierde rechtshulp. De middelen zullen gevonden moeten worden door andere wijzigingen op het terrein van de gefinancierde rechtsbijstand, zoals bijvoorbeeld verhoging van de eigen bijdragen van justitiabelen. Ik denk dat het beter is om de burger meer te laten betalen voor een advocaat, dan geen advocaat over te houden waarop de burger een beroep kan doen.'

De Algemene Raad vindt dat het niet langer zinvol is om de uitvoering van het Convenant Kwaliteitswaarborging Advocatuur te blijven opschorten

Woorden van de inmiddels demissionaire minister van Justitie, de heer Donner, uitgesproken tijdens de jubileumvergadering van de Orde op 27 september 2002. De minister deed daarbij de toezegging dat hij in het kabinet een verhoging met 7 euro per punt zal verdedigen, terwijl die verhoging ten minste gedeeltelijk op 1 juli 2003 zal moeten ingaan. Op termijn wordt mede in het kader van herziening van het stelsel een verdere verhoging in het vooruitzicht gesteld.

Is er nu reden voor tevredenheid? Ja en nee, zou ik willen zeggen. Ja, omdat de minister er duidelijk blij van heeft gegeven dat hij zelfs in deze tijd van bezuinigingen middelen wil vrijmaken voor de hoogst noodzakelijke verhoging van de vergoedingen. Ja, omdat de minister het belang van de gefinancierde rechtshulp nog eens volmondig heeft beaamd. Het vergt moed om in het huidige politieke krachtenveld een toezegging (want dat is het!) over de verhoging te doen. De minister verdient dus lof. We moeten er voorts maar vanuit gaan dat de volgende minister van Justitie geen aanleiding zal zien om op het ingenomene standpunt terug te komen.

Nee, omdat het belang van de rechtzoekenden natuurlijk niet gediend is met een hogere eigen bijdrage of met hogere griffierechten. Bovendien zijn er tot op heden weinig zichtbare ontwikkelingen die de verstikkende bureaucratie in de rechtshulp kunnen tegengaan. Het antwoord op de vraag of tevredenheid geboden is, vergt dus nogal wat wikken en wegen.

De aard en inhoud van het antwoord bepaalt mede of de Orde de acties zoals aangekondigd in *Advocatenblad* 2002-16 (p. 722) moet voortzetten. Heeft het onder de huidige omstandigheden nog aanwijsbaar zin om in een petitie mede te delen dat verdere uitvoering van het convenant wordt opgeschort, totdat onvoorwaardelijk is toegezegd dat werk wordt gemaakt met het uitbannen van bureaucratie en dat de vergoeding op een bedrag van 100 euro per punt wordt vastgesteld? Heeft het daarbij zin dat de Algemene Raad nog langer de werkgroepen boycot die werken aan implementatie van het gedachtegoed van de commissie-Ouwerkerk?

De Algemene Raad vindt per saldo van niet. Met verhoging van de vergoeding is, zeker gezien de zwakke conjunctuur, een behoorlijke vordering gemaakt. De aangekondigde verhoging van de griffierechten en van de eigen bijdragen zal in het kader van de behandeling van de justitiebegroting in november zeer kritisch worden gevolgd. Bovendien zal de Algemene Raad ook lobbyen bij Kamerleden om begrip te kweken voor het feit dat 'access to justice' geheel gewaarborgd moet blijven, zeker ook voor de minder draagkrachtigen in onze samenleving. Het doet pijn dat een redelijke basishonorering van advocaten zo direct leidt tot verhoging van lasten voor de onvermogenende burger die gebruik wenst te maken van het burgerrecht om zijn recht te halen.

In de geschetste omstandigheden is het echter niet langer verantwoord om de zetels van de Orde in de werkgroepen die zich bezighouden met de noodzakelijke vernieuwing van het stelsel, onbezet te laten. Participatie in die werkgroepen levert immers kansen op om de bureaucratie in het te vernieuwen stelsel terug te dringen.

De Algemene Raad zet de strijd voort die moet leiden naar een gezonder stelsel van rechtshulp en naar behoorlijke honorering van diegenen die in dat stelsel een hoofdrol vervullen. De recente ontwikkelingen indiceren echter weer een strijd met gewone bestuurlijke wapenen, en dus zonder (meer of minder) harde acties. ■